

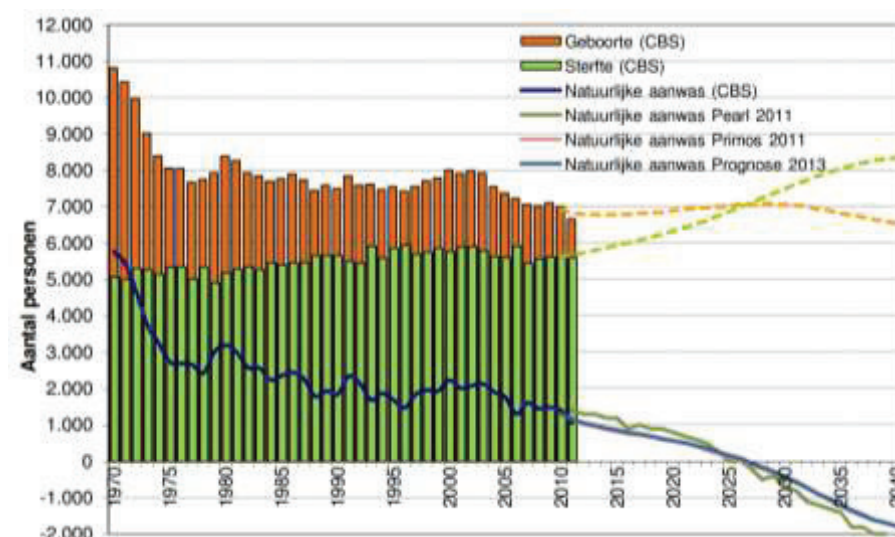
B i j l a g e 4 :

P r o g n o s e s

Op dit moment worden voor op de kortere en de langere termijn verschillende trends voorzien. Deze trends hebben een weerslag op verschillende thema's van beleid en moeten daarom als aandachtspunt worden meegewogen bij het opstellen van de "Structuurvisie Wonen".

Krimp

Krimp is als eerste merkbaar in de beroepsbevolking, daarna in het inwonertal en in derde instantie ook in de woningvoorraad.

Figuur 1. Natuurlijke aanwas Fryslân
(Bron: Provincie Fryslân, 2013)

De begin 2010 door de provincie gepresenteerde cijfers van de bevolkingsverwachting, in de notitie "Prognose Fryslân 2009-2030: Trendprognose Bevolking en Huishoudens", gaan uit van een bevolkingsdaling in Fryslân vanaf 2025. De beroepsbevolking neemt tot 2030 met circa 8% af.

NOTITIE PROGNOSE
FRYSLÂN 2009-2030

De nieuwere "Prognose Fryslân 2013: Trendprognose Bevolking en Húshâldens" laat een vergelijkbaar beeld zien. Tot 2025 zal de Friese bevolking toenemen met een kleine 7.000 personen tot 654.000 inwoners, waarbij de groei in de loop der jaren steeds verder afvlakt, omdat geboorte- en sterftcijfers elkaar naderen. Na 2025 is er sprake van een sterfteoverschot. [zie figuur 1]

NOTITIE PROGNOSE
FRYSLÂN 2013

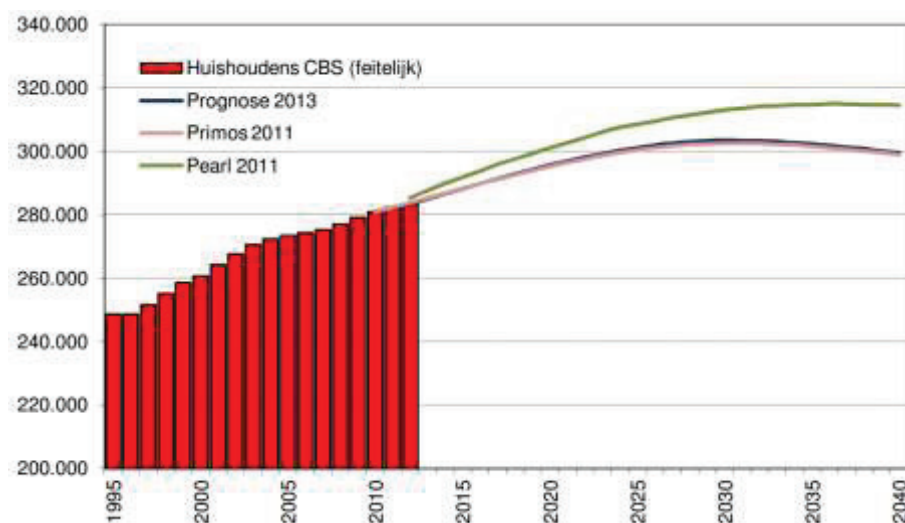
De komende jaren wordt tot 2030 nog een toename van het aantal huishoudens verwacht, waarvoor dan ook een algemene opgave tot uitbreiding van de woningvoorraad geldt. Evenwel vlakt ook de huishoudensgroei in de loop der jaren af. [zie figuren 2 en 3]

TOENAME HUISHOUDENS

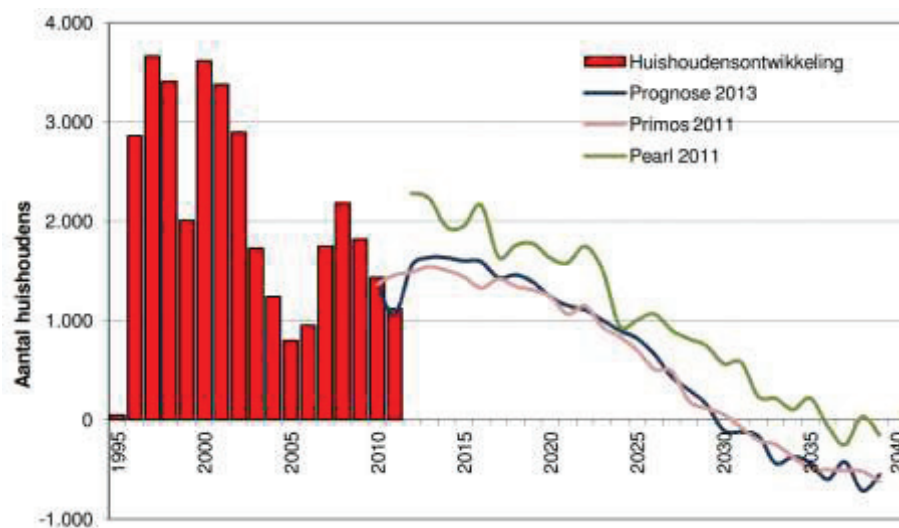
Op langere termijn is in Fryslân lokaal krimp te verwachten. Landelijke trends wijzen erop dat er minder kinderen geboren zullen worden en het sterftcijfer hoger komt te liggen. Bovendien is de verwachting dat er een teruggang van de

DALEND INWONERTAL

buitenlandse migratie zal plaatsvinden (seizoenmigratie buiten beschouwing gelaten). Landelijke voorspellingen kunnen lokaal tot effecten leiden.

Figuur 2. Jaarlijkse ontwikkeling huishoudens Fryslân 1995-2040 (Bron: Provinsje Fryslân, 2013)

Figuur 3. Jaarlijkse ontwikkeling huishoudensgroei Fryslân 1995-2040 (Bron: Provinsje Fryslân, 2013)

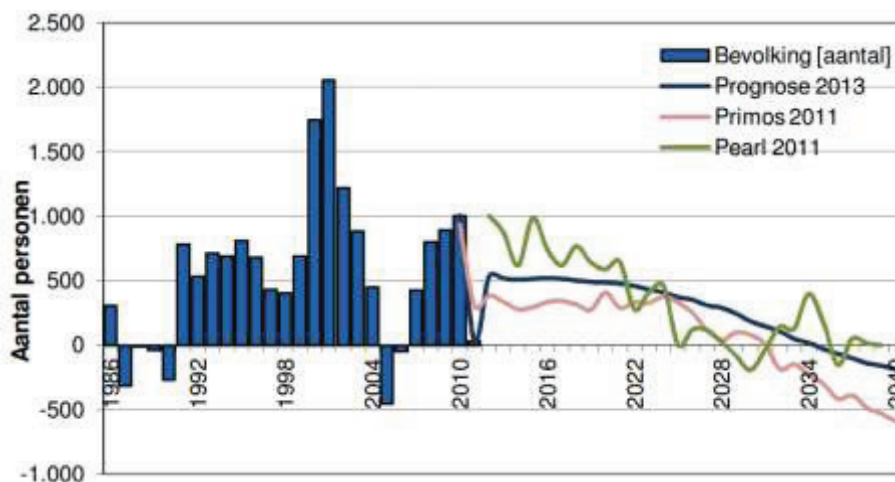
KRIMP IN KLEINE KERN OP
HET PLATTELAND

Krimp zal zich als eerste en vooral doen laten gelden in plattelandsregio's en dan met name in de kleine(re) kernen. De achtergrond hiervan is niet een falen van de woningmarkt, maar is gelegen in sociaal-maatschappelijke en demografische factoren (vergrijzing, huishoudenverduunning, leegloop van jongeren naar de stad voor het volgen van een opleiding en een regionale 'brain-drain'). Het woningaanbod verandert hier weinig aan. Overmatige nieuwbouw in de ene kern kan zelfs de leegloop van naburige kernen betekenen. Regionale afstemming van de bouwproductie wordt daarom noodzakelijk geacht om overproductie te voorkomen. Niet alleen gemeenten die te maken hebben of nog te maken krijgen met bevolkingsdaling moeten een omslag in hun zoge-

naamde ‘groeiendenken’ maken; dit geldt evenzeer voor gemeenten in regio’s waar krimp optreedt.

De nieuwste prognosecijfers van de provincie laten zien dat een afname van de bevolkingsgroei in de regio Noordwest¹⁷, waarin het Bildt is ingedeeld, reeds is ingezet. [zie figuur 4]

AFNAME BEVOLKINGS-
GROEI IN REGIO

Figuur 4. Bevolkingsgroei (jaarlijks) Noordwest 1986-2040
(Bron: Provinsje Fryslân, 2013)

In de “*Notitie Regionale Woningbouwafspraken*” van Gedeputeerde Staten van Fryslân uit 2008 is aangegeven dat tot 2016 er, vooral vanwege de huishoudenverduunning, nog een groeiende behoefte aan woningen bestaat. Tot 2016 is het woningbouwprogramma daarom kwantitatief nog redelijk van omvang. Na 2016 moeten gemeenten rekening houden met een verdere afname van de jaarlijkse productie. Dit betekent dat de omslag van buitenstedelijk uitbreiden naar binnenstedelijk herstructureren en invullen speerpunt van het provinciale beleid wordt.

GROEIENDE BEHOEFTE AAN
WONINGEN TOT 2016

Juist in de komende 10 jaar zal dit prioriteit moeten krijgen, omdat dure binnenstedelijke transformatie- en herstructureringsopgaven na 2016 met lagere woningbouwprogramma’s financieel moeilijker zal zijn. Huidige uitbreidingslocaties bij steden en dorpen worden voorspeld in veel gevallen de laatste te zijn. Dit stelt hoge eisen ten aanzien van de kwalitatieve, landschappelijke afronding van het geheel. Kwantitatieve ambities voor wat betreft woningbouw zijn daarom door de provincie naar beneden toe bijgesteld ter voorkoming van bovenmatige concurrentie in de eigen regio en ter voorkoming van nadelige ontwikkelingen in de eigen gemeente.

BINNENSTEDELIJK
HERSTRUCTUREREN

De regio Noordwest zal de komende twee decennia te maken krijgen met bevolkingsgroei. Deze groei wordt hoofdzakelijk bereikt door de gemeente Leeu-

BEVOLKINGSGROEI IN
NOORDWEST, BEVOLKINGS-
DALING IN HET BILD

¹⁷ De Regio Noordwest wordt gevormd door de gemeenten Boarnsterhim, Franekeradeel, Harlingen, het Bildt, Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Littenseradiel en Menameradiel.

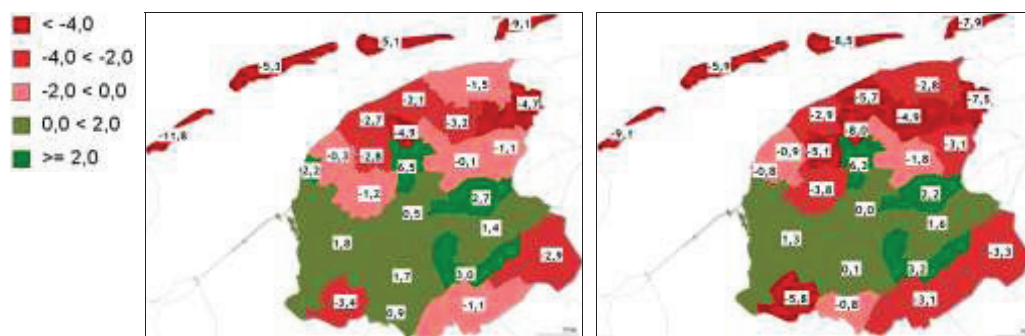
warden. Voor de gemeente het Bildt wordt in de regio Noordwest een bevolkingsafname voor de periode tot 2040 geprognosticeerd. Gemeente het Bildt steekt wat betreft de verwachte bevolkingsdaling nog relatief gunstig tegen de verschillende buurgemeenten af. [zie figuur 5]

Tabel 1. Prognose Fryslân Bevolking 2010-2040 voor het Bildt en de regio Noordwest (Bron: Provinsje Fryslân, 2013)

	2010	2011	2012	2020	2030	2040
het Bildt	10.908	10.937	10.798	10.614	10.311	9.930
Noordwest	195.851	196.855	196.855	200.986	204.821	204.831

	2010-2020		2020-2030		2030-2040	
	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.
het Bildt	-294	-2,7%	-303	-2,9%	-381	-3,7
Noordwest*	5.135	2,6%	3.835	1,9%	10	0

*Groei wordt in de geprognosticeerde decennia voornamelijk in Leeuwarden bereikt (respectievelijk: 6.086, 6.337 en 5.141 personen).

Figuur 5. Provinciale bevolkingsontwikkeling (in %) in de periode 2010-2020 en 2020-2030 (Bron: Provinsje Fryslân, 2013)

Buitenlandse migratie

In de provinciale toekomstverwachting is met de gemeentelijke trend in de feitelijke migratiecijfers gerekend en niet met verwachtingen van het CBS. Belangrijke constatering is dat toekomstige migratieoverschotten naar verhouding steeds meer zullen bestaan uit arbeidsmigranten en steeds minder uit asielmigranten.

ASIELMIGRANTEN

Asielmigranten worden bij binnenkomst via het spreidingsbeleid van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) willekeurig in asielzoekerscentra geplaatst, waarvan ook relatief veel in Fryslân. In de vervolgpcedure zijn asielzoekers vrij om zich naar eigen keuze ergens te vestigen.

ARBEIDSMIGRANTEN

Arbeidsmigranten vestigen zich meer autonoom in stedelijke regio's, omdat daar werkgelegenheid is. Fryslân is daardoor op enkele locaties voor slechts kleine aantallen arbeidsmigranten interessant (zoals de glastuinbouwgebieden bij Berltsum en Sexbierum). In de provinciale prognoses is met deze aspecten rekening gehouden.

Ook in Fryslân heeft de buitenlandse migratie afgelopen decennia een grillig verloop gekend. Na een grote toestroom van migranten in de tweede helft van de jaren '90 van de vorige eeuw is de toestroom ingezakt en zijn in de periode 2004-2006 vertrekoverschotten in de provincie waarneembaar geweest. Mede daardoor zijn er in Fryslân nog slechts vier asielzoekerscentra geopend, waaronder die van St.-Annaparochie. Sinds 2007 is er nationaal en ook in Fryslân weer sprake van een herstel van het buitenlands vestigingsoverschot. Dit herstel is in absolute zin het gevolg van de toename van het vestigingsoverschot van niet-Nederlanders. Het vertrekoverschot van Nederlanders is maar beperkt afgenomen. Het zijn met name de stedelijke gemeenten en de gemeenten waar een AZC aanwezig is die vestigingsoverschotten kennen.

GRILLIG VERLOOP BUITEN-
LANDSE MIGRATIESTROMEN

Uit de provinciale analyse van migratiecijfers naar nationaliteit is gebleken dat er (vooral op gemeenteniveau) een samenhang bestaat tussen de buitenlandse vestigingsoverschotten van niet-Nederlanders en de binnenlandse vertrekoverschotten van niet-Nederlanders. Bij veel gemeenten vertonen deze migratiestromen bovendien sterke samenhang met de (tijdelijke) aanwezigheid van een AZC. Trendextrapolatie van deze - door AZC's beïnvloede - migratiestatistiek zou geen reële prognose genereren. In voorgaande provinciale prognoses is daarom vaak gecorrigeerd voor (sluitingen van) AZC's. De wijze van correctie is in de nieuwste provinciale prognoses nog wat meer toegesneden op gemeentespecifieke ontwikkelingen. Bovendien is in tegenstelling tot eerdere prognoses gerekend met emigratiecijfers inclusief administratieve correcties.

SAMENHANG MIGRATIE-
STROMEN EN AANWEZIG-
HEID AZC

Het CBS verwacht enig herstel van het buitenlandse migratiesaldo, maar het gaat daarbij steeds meer om arbeidsmigratie en steeds minder om asielmigratie. Het valt daarom niet zonder meer te verwachten dat herstel van het buitenlands vestigingsoverschot zich verder door zal zetten. Arbeidsmigranten komen naar verwachting slechts in kleine aantallen naar Fryslân en eventuele asielmigranten kunnen nog slechts in de vier geopende AZC's terecht. Bovendien is uit analyse van de migratiestromen naar nationaliteit gebleken dat een groot deel van de asielzoekers op enig moment via de binnenlandse migratie de provincie weer verlaat.

MEER ARBEIDSMIGRATIE,
MINDER ASIELMIGRATIE

Met name in de Friese plattelandsgemeenten (waar tijdelijk een AZC is of is geweest) is de samenhang tussen het buitenlands vestigingsoverschot van niet-Nederlanders en het binnenlands vertrekoverschot van niet-Nederlanders sterk. In de jaren dat in een gemeente een AZC geopend was, vestigden zich relatief veel buitenlandse migranten in die gemeente, zoals in St.-Annaparochie waar bij de opening in 2003 het gemeentelijk bevolkingsaantal een vlucht met 400 personen nam. Tegelijkertijd verlaten ook veel van die migranten via de binnenlandse migratie de gemeente weer. Vrijkomende plaatsen in het AZC worden vervolgens weer opgevuld. In Friese gemeenten waar nog een AZC open is, wordt dan ook nog instroom van buitenlandse migratie verwacht, zo ook in het Bildt voor zover het AZC geopend zal blijven.

INSTROOM VAN BUITEN-
LANDSE MIGRATIE BIJ
GEMEENTEN MET AZC

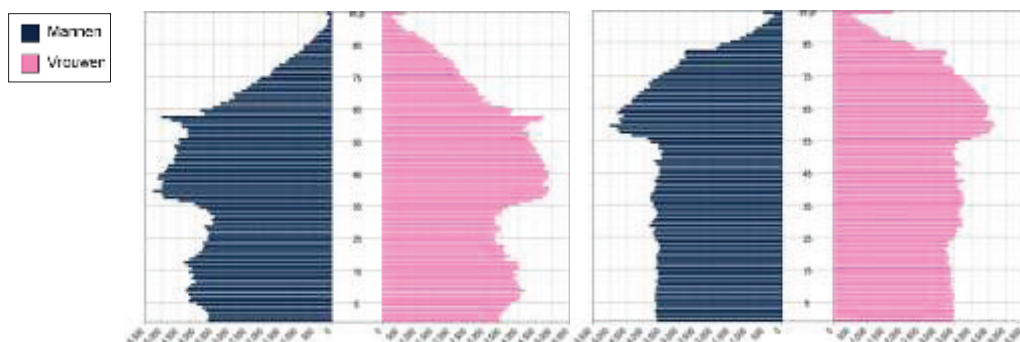
De huisvesting van de arbeidsmigranten in de gemeente het Bildt biedt kansen om in de toekomst, ten gevolge van de demografische ontwikkeling, een teruglopende woningbehoefte op te vangen. Als gevolg van de uitbreiding van het kassengebied rondom Sexbierum is de verwachting dat er de komende jaren tussen de 200 en 300 extra arbeidsmigranten¹⁸ werkzaam zullen zijn.

Momenteel levert de huisvesting van arbeidsmigranten geen directe problemen op. Samen met de betrokken werkgevers, particulieren en Wonen Noordwest-Friesland kan tot dusver worden voorzien in voldoende goede huisvesting. Wel is het zo dat de planologische regelgeving, zoals die met name in bestemmingsplannen is opgenomen, aanpassing behoeft.

Vergrijzing en ontgroening

De ‘babyboomers’ van de naoorlogse geboortegolf zullen in de komende jaren massaal de leeftijd van 65+ bereiken (‘grijze golf’). Daarnaast is er een afname van het aantal geboorten en toename van de levensverwachting in de demografie van Nederland zichtbaar. Hierdoor vergrijst de bevolking in hoog tempo. Nu is één op de zeven mensen in Nederland ouder dan 65 jaar, maar over 15 á 20 jaar geldt dit voor één op de vijf personen. Het aantal ouderen in de provincie zal tot 2030 met tweederde groeien. De verwachting is dat tot 2020 het aantal jongeren tot 15 jaar met 10% gaat afnemen.

TOENAME OUDEREN,
AFNAME JONGEREN

Figuur 6. Bevolkingspiramiden in Fryslân in 2010 [klok] en 2030 [ui] (Bron: Provinsje Fryslân, 2013)

De vergrijzing en ontgroening die zich in de provincie zal voordoen, is goed zichtbaar in de huidige bevolkingspiramide afgezet tegen de verwachte bevolkingspiramide. Het zogenaamde klokmodel verandert in het zogeheten uimodel. [zie figuur 6]

MINDER WERKENDEN,
MEER NIET-WERKENDEN

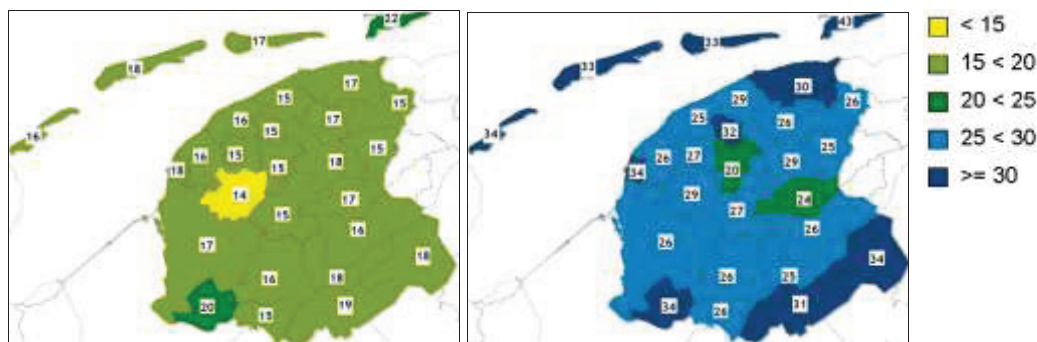
De vergrijzing leidt in de toekomst tot minder werkenden en meer niet-werkenden. Deze laatste groep zal een groter beroep doen op diverse vormen van vrijetijdsbestedingen en een grotere behoefte hebben aan zorg. Ook zal de

¹⁸ Naar schatting van uitzendbureau AB Fryslân (d.d. 12-12-2008) zullen na uitbreiding van de glastuinbouw Sexbierum tussen de 200 en 300 tijdelijke arbeidsmigranten extra werkzaam zijn in de regio.

vraag naar woningtypen sterk veranderen. Er zal bijvoorbeeld een grotere vraag naar seniorenwoningen en levensloopbestendige woningen ontstaan.

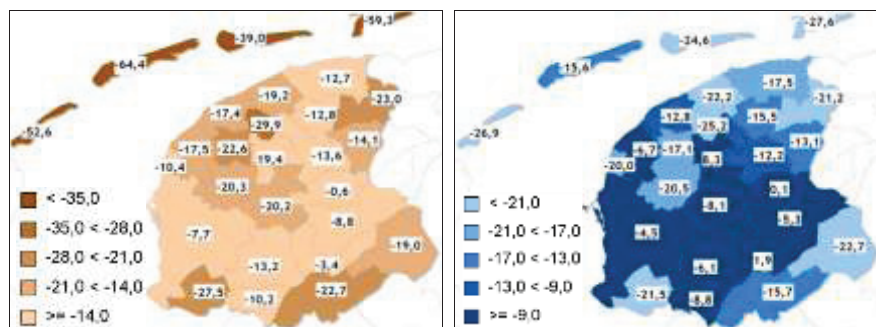
Uit de prognoses, en met name uit het in regioverband gehouden onderzoek door BBO, blijkt dat de bevolking in 2030 beduidend ouder is dan in 2010. Het aandeel ouderen (65+) neemt sterk toe; het aantal oudere ouderen (75+) verdubbelt bijna wat betekent dat ook de zorgvraag toeneemt. Een en ander is tevens af te leiden uit figuur 7. Daarnaast vindt 'ontgroening' plaats. Met name de groep schoolgaande kinderen (5-19 jaar) neemt af met ongeveer 17%.

VERGRIJZING IN REGIO
STERKER DAN FRIES
GEMIDDELDE

Figuur 7. Aandeel (in%) 65+ers in 2010 (links) en 2030 (rechts) (Bron: Provinsje Fryslân, 2013)

Figuur 7 toont dat de gemeente vergrijsst. Door een minder negatieve ontwikkeling van het aandeel 0-14-jarigen en 15-64-jarigen (een minder sterke ontgroening) is de uitgangssituatie voor de gemeente in regioverband gezien relatief gunstig te noemen. [zie figuur 8]

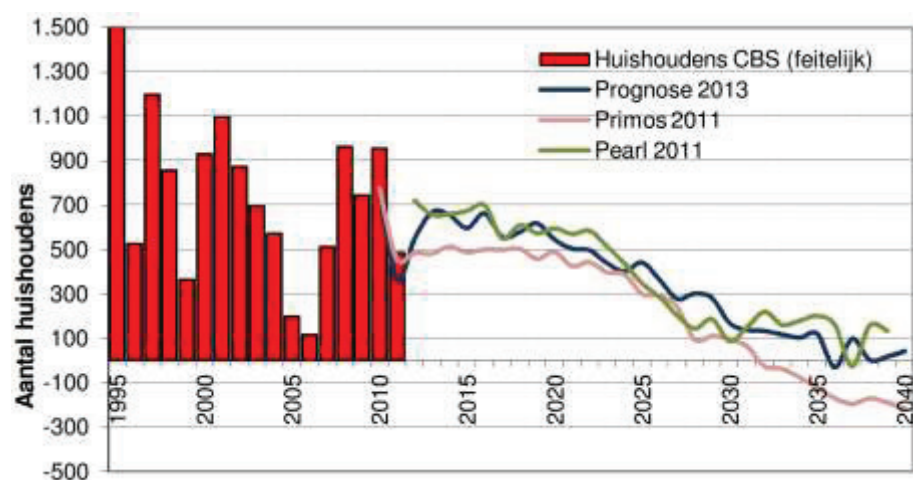
Figuur 8. Ontwikkeling (in%) 0-14-jarigen (links) en 15-64-jarigen (rechts) in de periode 2010-2030 (Bron: Provinsje Fryslân, 2013)

Huishoudenverdunning

Niet alleen vanwege demografische factoren als vergrijzing en ontgroening worden de huishoudens steeds kleiner. Ook sociaal-maatschappelijke factoren, zoals de individualisering van de maatschappij, liggen hieraan ten grondslag. Zo zijn er vele jongeren die eerst alleen (willen) starten of pertinent alleenstaand (willen) blijven. In de leeftijdsgroep tussen 24 en 55 jaar is het aandeel alleenstaanden en daarnaast ook het aandeel tweepersonshuishoudens aan het toenemen. Gezinsvorming wordt later opgestart, uitgesteld of komt hele-

GROEI AANTAL
HUISHOUDENS

maal niet meer. Bovendien gaan jongeren steeds vroeger zelfstandig wonen. Al deze factoren leiden tot huishoudengroei.

Figuur 9. Jaarlijkse huishoudengroei Noordwest 1995-2040
(Bron: Provinsje Fryslân, 2013)

TOT 2025
HUISHOUDENGROEI

Vanwege de huishoudenverduunning is er provinciaal gezien tot 2014 een groeiende en vervolgens een afnemende behoefte aan woningen. [zie figuur 9]

Op den duur vangt de huishoudenverduunning (lees: huishoudengroei) de afname van het bevolkingsaantal in de woningbehoefte niet meer op en zal de krimp in de woningsector zich manifesteren. Voor de gemeente het Bildt geldt dat voor de periode vanaf 2020 een lichte daling in het totale aantal huishoudens wordt verwacht die in het daaropvolgende decennium zich sterker zal manifesteren.

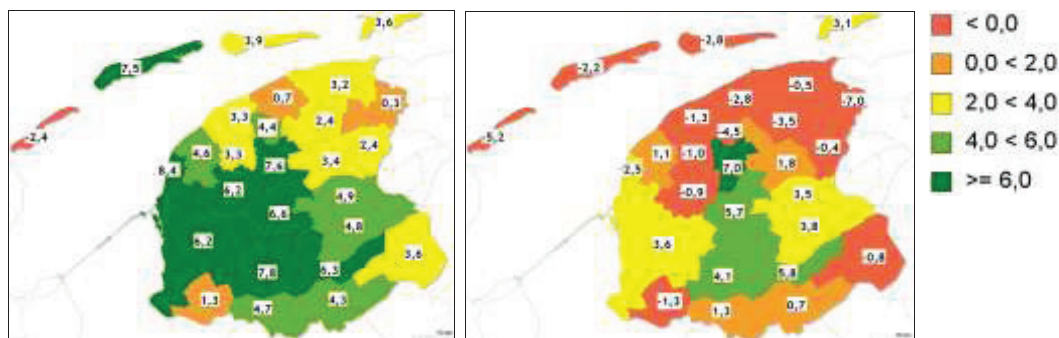
Tabel 2. Prognose Fryslân Huishoudens 2009-2040 voor het Bildt
(Bron: Provinsje Fryslân, 2013)

	2010	2011	2012	2020	2030	2040
het Bildt	4.649	4.689	4.645	4.804	4.741	4.406
Noordwest	91.186	91.947	92.311	97.194	101.249	102.123

	2010-2020		2020-2030		2030-2040	
	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.
het Bildt	155	3,3%	-63	-1,3%	-335	-7,1
Noordwest*	6.008	6,6%	4.055	4,2%	874	0,9

*Groei wordt in de geprognoseerde decennia grotendeels in Leeuwarden bereikt (respectievelijk: 3.686, 3.624 en 3.399 huishoudens).

Als regio wordt tot 2040 een toename van het aantal huishoudens verwacht, vooral veroorzaakt door Leeuwarden. [zie figuur 10]

Figuur 10. Provinciale huishoudenontwikkeling (in%) in de periode 2010-2020 en 2020-2030 (Bron: Provinsje Fryslân, 2013)

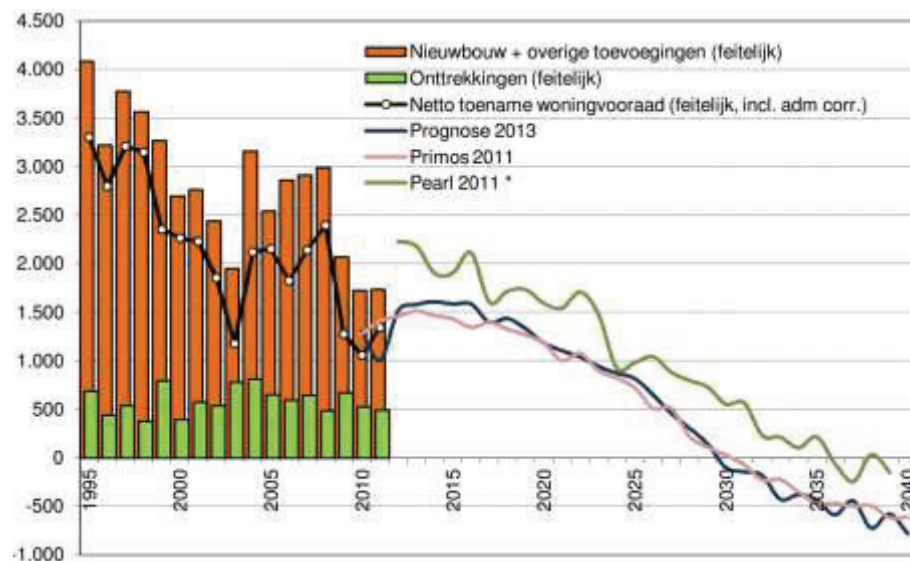
Woningbehoefte

Als afgeleide van de huishoudensprognose is door Provinsje Fryslân ook een berekening gemaakt van de trendmatig te verwachten ontwikkeling van de woningbehoefte. Een verwachte toe- of afname van de woningvraag is van belang voor het woningbouwbeleid op lokaal en regionaal niveau.

Globaal gezien houdt de ontwikkeling van de woningbehoefte gelijke tred met de ontwikkeling van het aantal huishoudens; voor elk extra huishouden dient één extra woning aan de voorraad toegevoegd te worden. Dit geldt evenwel niet in alle gevallen, aangezien er ook huishoudens kunnen zijn die niet in de normale woningvoorraad worden gehuisvest, zoals in woonboten, woonwagens, studentenkamers en/of woonruimte in verzorgings- en verpleeghuizen. De verwachte toename van de woningbehoefte loopt daarom enkele procenten achter bij de verwachte ontwikkeling van de huishoudens. Temeer omdat deze situatie vooral bij alleenstaande huishoudens voorkomt.

In figuur 11 is de jaarlijks te verwachten toename van de provinciale woningvraag weergegeven. Dit betreft een trendmatig berekende ontwikkeling van de woningbehoefte waarbij een correctie voor AZC-invloeden is opgenomen. Geconcludeerd mag worden dat provinciaal gezien de behoefte zal groeien van 275.856 woningen in 2012 tot 295.452 woningen in 2030. Vervolgens neemt de woningvraag af. [zie figuur 11]

Tot 2016 gaat het nog om een groei van 1.500 tot 1.600 woningen per jaar, maar dit loopt daarna af naar 1.000 woningen in 2022 en uiteindelijk naar 0 in 2030. Wanneer in de tussentijdige jaren naar behoefte is gebouwd hoeft de Friese woningvoorraad daarna niet verder te groeien. Regionaal gezien kan dit omslagpunt al eerder voorkomen en op gemeentelijk niveau soms nog eerder.

Figuur 11. Jaarlijkse ontwikkeling toename woningvoorraad en prognose woningbehoefte Fryslân 1995-2040 (Bron: Provinsje Fryslân, 2013)

Vanwege de economische crisis is de woningbouw na 2008 fors ingezakt. Er worden minder woningen aan de voorraad toegevoegd dan dat er in principe vraag naar is. Provinsje Fryslân geeft aan dat wanneer onvoldoende woningen aan de voorraad worden toegevoegd de doorstroming stagneert en dat met name starters alternatieve woonruimte in niet-zelfstandige woonruimten zoeken (door bij iemand in te gaan wonen of door langer thuis te blijven wonen). Deze huishoudens houden evenwel nog de woningvraag die zich op een later moment zal gaan manifesteren.

De provinciale woningbehoefte tot 2040 is tevens uitgesplitst in de verschillende te onderscheiden regio's in de provincie. De prognose voor de regio Noordwest ten aanzien van de woningbehoefte is in figuur 12 weergegeven. Zichtbaar is dat voor gemeente het Bildt tot 2020 nog een vraag van 141 woningen wordt verwacht. De daaropvolgende decennia is sprake van een afname van de woningbehoefte met 61 en 324 woningen in de periode 2020-2030 respectievelijk 2030-2040.

Woningbehoefte - Prognose Fryslân 2013									
	2010	2011	2012	2020	2030	2040	'10-'20	'20-'30	'30-'40
							abs	abs	abs
Boarnsterhim	7.930	7.906	7.995	8.461	8.964	8.883	531	503	-81
Franekeradeel	8.745	8.872	8.784	9.145	9.232	8.926	400	87	-306
Harlingen	6.910	6.976	7.001	7.472	7.638	7.321	562	166	-317
Het Bildt	4.423	4.461	4.417	4.564	4.503	4.179	141	-61	-324
Leeuwarden	44.907	45.291	45.633	48.636	52.207	55.504	3.729	3.571	3.297
Leeuwarderadeel	4.103	4.129	4.152	4.282	4.079	3.535	179	-203	-544
Littenseradiel	4.273	4.333	4.324	4.538	4.491	4.040	265	-47	-451
Menameradiel	5.622	5.670	5.700	5.806	5.742	5.249	184	-64	-493
Noordwest	86.913	87.638	88.006	92.904	96.856	97.637	5.991	3.952	781

Figuur 12. Woningbehoefte in de regio Noordwest (Bron: Provinsje Fryslân, 2013)

Voor de gehele regio is in de toekomst overigens wel sprake van een toename, maar dat wordt in de periode 2020-2030 grotendeels door de gemeente Leeuwarden bepaald. In de periode 2030-2040 wordt enkel en alleen nog in de gemeente Leeuwarden een toename van de woningbehoefte voorzien.

Wonen met zorg

Met het model Horizonline van TNO en ABF Research kan inzicht worden verkregen in de behoefte aan wonen, zorg en welzijn voor ouderen in een regio. Horizonline biedt lokale en regionale cijfers over de gezondheid van de bevolking en een daaraan gerelateerde vraag naar woonvoorzieningen van ouderen (vanaf 55+).

HORIZONLINE

De prognoses, die met het model worden gemaakt, reiken tot aan 2030. Het model benadert de vraag van ouderen naar (woon- en verblijfs)voorzieningen op basis van fysieke beperkingen en dementie. De prognoses bieden steun bij het nemen van langetermijnbeslissingen ten aanzien van bouw en verbouw van voorzieningen.

PROGNOSES TOT 2030

Aan de hand van de beperkingen en/of aandoeningen van ouderen in de bevolking worden in Horizonline vijf profielen onderscheiden:

5 PROFIELEN

1. Ouderen met weinig of geen beperkingen (relatief gezonde ouderen), die geen behoefte aan zorg hebben en zelfstandig in de eigen woning kunnen blijven wonen.
2. Ouderen met mobiliteitsbeperkingen, die zelfstandig kunnen blijven wonen, maar die hiertoe wel een geschikte woning nodig hebben (aangepaste, levensloopbestendige woning al dan niet in de nabijheid van een zorgsteunpunt).
3. Ouderen met mobiliteitsbeperkingen en beperkingen in de persoonlijke verzorging, die in principe zelfstandig kunnen wonen, maar wel behoefte hebben aan planbare zorg (zorg op afspraak, zoals thuiszorg), oproepbare ondersteuning en allerlei (welzijns)diensten. In de directe fysieke nabijheid dienen zorgvoorzieningen en diensten aanwezig te zijn.
4. Ouderen met dusdanig veel fysieke beperkingen dat zij in aanmerking komen voor 'niet-zelfstandig wonen' ('intramuraal wonen'), vanwege de onplanbare zorg en 24-uurstoezicht die nodig zijn. Hiertoe dient specifieke bebouwing opgericht te worden die qua verschijningsvorm, voorzieningen en afwerkingsniveau en investeringskosten duidelijk uitsteken boven reguliere woningbouw.
5. Een apart profiel geldt voor dementerende ouderen, omdat deze groep in ieder geval in aanmerking komt voor 24-uurszorg en toezicht (intramuraal wonen).

'ZELFSTANDIG WONEN'

'GESCHIKT WONEN'

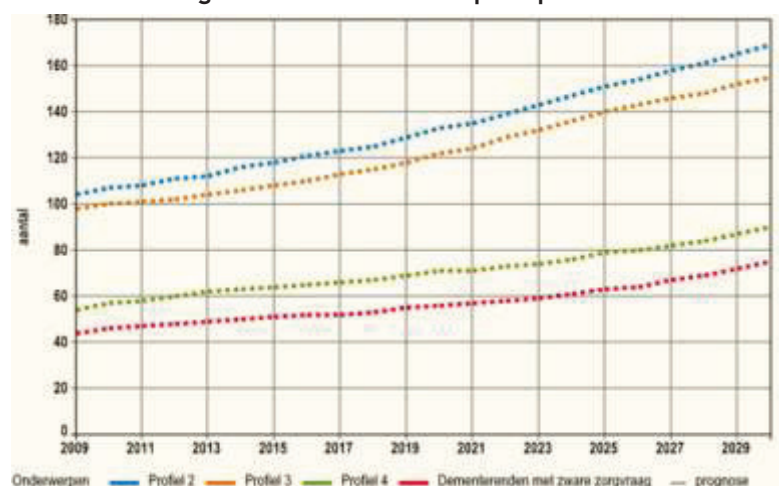
'VERZORGD WONEN'

'NIET-ZELFSTANDIG WONEN'

'NIET-ZELFSTANDIG WONEN'
→ PSYCHOGERIATRIE

Voor het Bildt gelden op dit moment de volgende prognoses:

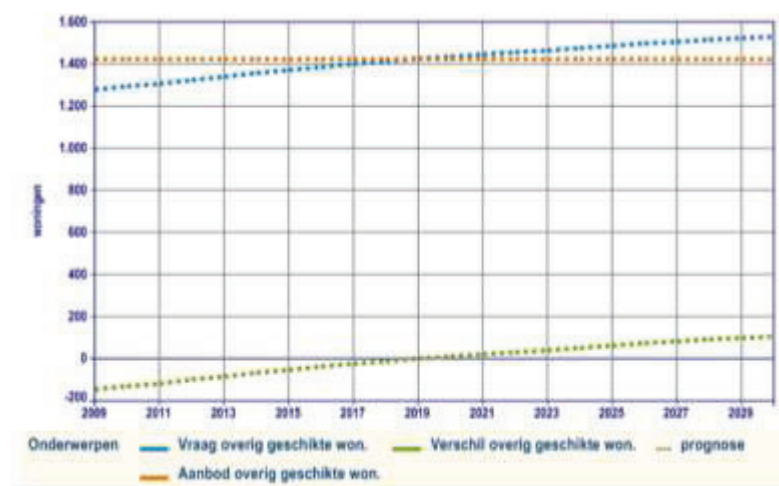
Ontwikkeling aantal ouderen per profiel

Figuur 13. Ontwikkeling aantal ouderen per profiel in het Bildt, 2009-2030 (Bron: Horizonline, 2010)

CONCLUSIE Het aantal zorgbehoevende ouderen in de gemeente neemt in de komende jaren toe.

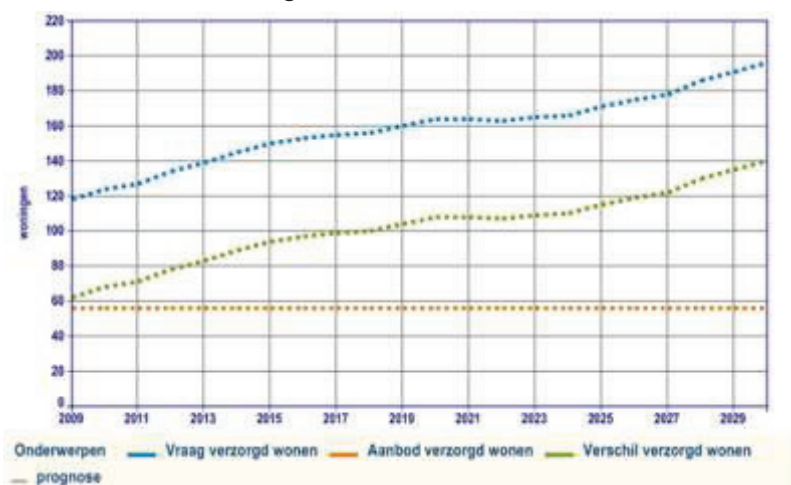
Profiel 2: 'Geschikt wonen'

Figuur 14. Ontwikkeling van de vraag naar geschikt wonen (Bron: ABF Research, 2010)

CONCLUSIE In 2009 waren er nog voldoende woningen ten behoeve van het 'geschikt wonen' om te kunnen voorzien in de vraag. Volgens de prognoses van Horizonline zal in 2030 bij een gelijkblijvend aanbod een tekort van 106 woningen voor het 'geschikt wonen' in het Bildt bestaan. Rekening houdende met de huidige plannen van de woningbouwcorporatie ten aanzien van Beuckelaer en het Van Harenshuus ontstaat pas vanaf 2025 een tekort in plaats van 2019, zoals in figuur 14 is weergegeven. Daarnaast vindt ontwikkeling van een kleinschalig woon-zorgvoorziening aan de Middelweg-Oost 122 plaats. Het door Horizonline voorspelde tekort van 106 woningen zal dan ook op basis van de huidige plannen waarschijnlijk minder hoog zijn.

Profiel 3: 'Verzorgd wonen'

Figuur 15. Ontwikkeling van de vraag naar verzorgd wonen (Bron: ABF Research, 2010)

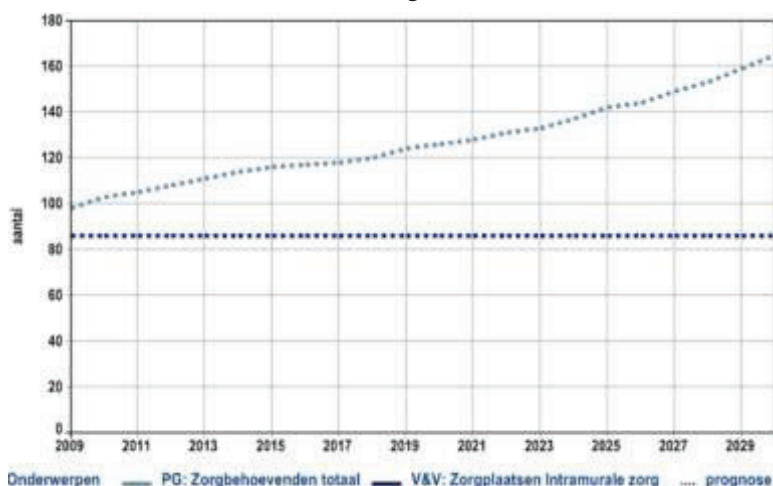
In 2009 waren er onvoldoende woningen voor 'verzorgd wonen' om te kunnen voorzien in de vraag. In 2030 zal bij een gelijkblijvend aanbod het tekort in het Bildt toenemen tot 140 woningen.

CONCLUSIE

Horizonline beveelt aan om de geschikte woningen in het verzorgingsgebied waar extramurale zorg geleverd kan worden ('verzorgd wonen' in de nabijheid van bestaande voorzieningen) in kaart te brengen. Daarnaast is het van belang in overleg met partijen de ontwikkeling van de woningvoorraad af te stemmen op de toenemende vraag. Dit kan door het opplussen van de huidige woningvoorraad.

AANBEVELING

Profiel 4: Niet-zelfstandig wonen

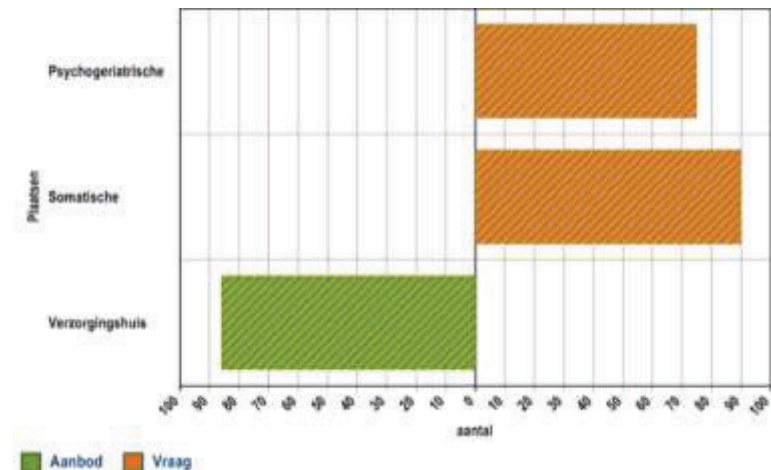
Figuur 16. Ontwikkeling van vraag en aanbod van intramurale plaatsen (Bron: Horizonline, 2010)

CONCLUSIE

In 2030 neemt de gemiddelde vergrijzing toe (het aandeel 75-plussers ten opzichte van de bevolking) en komt uit op 9,9% (in 2009: 6,6%). Hierdoor is de prognose van Horizonline dat de vraag naar intramuraal wonen naar 165 plaatsen in 2030 stijgt (vraag in 2009: 98 plaatsen). In 2009 bestond het aanbod in het Bildt uit 86 intramurale plaatsen, waarmee niet aan de vraag van 165 plaatsen in 2030 wordt voldaan. Indien geen veranderingen in de capaciteit plaatsvinden, kan in 2030 een tekort zijn ontstaan van 79 plaatsen voor intramuraal wonen (ofwel een tekort van 48%).

Wonen NWF verwacht dat vanwege de extramuralisering (profiel 2 en 3) het waarschijnlijk niet nodig zal zijn om intramurale capaciteit (profiel 4) aan de voorraad toe te voegen. Door middel van het toevoegen van extra geschikte woningen zal aan de vraag kunnen worden voldaan.

Profiel 5: Niet-zelfstandig wonen → Psychogeriatric

Figuur 17. Specificatie van vraag en aanbod van intramurale plaatsen in 2030 (Bron: Horizonline, 2010)

CONCLUSIE

In 2030 wordt de vraag naar psychogeriatric (aandoening: dementie) plaatsen niet gedekt. Er is vraag naar 75 plaatsen, terwijl er thans geen aanwezig zijn. De vraag naar somatische plaatsen (aandoening: lichamelijke beperkingen) wordt eveneens niet gedekt. In 2030 is er vraag naar 90 plaatsen, terwijl er momenteel geen plaatsen aanwezig zijn.

AANBEVELING

In Horizonline wordt de mogelijkheid geopperd de bestaande verzorgingshuis-capaciteit van 86 plaatsen specifiek voor psychogeriatric en somatische plaatsen om te zetten.

Mobiliteit

GROTERE GROEI AUTO'S
DAN INWONERS

Een toenemende mobiliteit is een trend die al geruime tijd speelt en nog steeds gaande is. Al jaren groeit het aantal auto's harder dan het aantal inwoners van het land. In vergelijking met het verleden beschikken meer ouderen over een rijbewijs en een auto. De huidige en toekomstige 65+-er is duidelijk mobieler dan deze in het verleden is geweest.

Nederlanders zijn mobiele consumenten en afnemers van diensten. Dat stelt de consument in staat om keuzes te maken. Dit wordt volop gedaan; zowel op het gebied van commerciële voorzieningen als op het gebied van bijvoorbeeld zorg. Deze keuzes zijn een belangrijke factor in de schaalvergroting die op veel terreinen optreedt. Deze keuzes noodzaken ook tot een afgewogen aanbod van voorzieningen en diensten met de juiste balans tussen enerzijds afstand en bereikbaarheid en anderzijds kwaliteit of specialisme.

MOBIELE CONSUMENT

Digitalisering

Digitalisering is eveneens een trend die een steeds belangrijker stempel drukt op de samenleving. Kijken wij 15 jaar achteruit in plaats van vooruit, dan blikken wij terug naar een emailloze tijd en een tijd waarin mobiele bereikbaarheid was voorbehouden aan bijzondere beroepen, zoals die van een huisarts of een taxichauffeur. Het digitaal verzorgen van diensten, het winkelen via internet en het werken op afstand zijn zaken die in de komende periode zeker aan populariteit zullen winnen. Het integreren van technologie en diensten in de huiselijke elektronica ten behoeve van een betere kwaliteit van wonen en leven wordt gevangen in het begrip domotica.

DIGITALE TIJDPERK

Teruglopende inkomsten van de overheid

Doordat ten gevolge van de krimp minder woon- en werkgebieden worden ontwikkeld, vervalt ook een bron van inkomsten voor de overheden. Daarnaast kort het Rijk tegenwoordig op de gemeentefondsen, terwijl vanuit het Rijk wel een takenverzwaring aan gemeenten wordt opgelegd.

GEMEENTEFONDSEN

Energie & klimaat

Energieopwekking vindt plaats uit hernieuwbare en fossiele bronnen. Hernieuwbare energiebronnen (zonne-energie, windenergie en waterkracht) zijn onuitputtelijk en kunnen telkens opnieuw worden gebruikt voor het opwekken van energie. Fossiele energiebronnen dreigen op termijn op te raken. Naar verloop van tijd zal dit de energieprijzen doen stijgen tot een niveau waarop het economisch niet langer rendabel is.

Door de groei van de energievraag en het gebruik van fossiele brandstoffen stijgt ook de uitstoot van broeikasgassen. De gevolgen daarvan zijn bekend, maar omstreden: de zeespiegel stijgt, het weer wordt grilliger, klimatologisch wordt het natter en warmer.